

Nr 1507

Av herr Nilsson i Östersund m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 156, med förslag till förordning om ändring i förordningen (1968: 419) om allmän arbetsgivaravgift, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1295 i Första kammaren)

De åtgärder för ekonomisk åtstramning som redovisas i proposition 1970: 156 är ett otvetydigt belägg för regeringens beslutsamhet att komma till rätta med de störningar i samhällsekonomin vilka blivit fullt märkbara under senare tid. I främsta rummet är problemen framkallade av den internationella högkonjunkturen. Påfrestningarna på den svenska ekonomin är alltså i dominerande utsträckning orsakade av faktorer som ligger utom räckhåll för påverkan av ett enskilt land. Vi finner det angeläget betona detta eftersom detta förhållande i den ekonomisk-politiska debatten under tiden fram till valet förbigicks eller nedvärderades av dem som kritiserade regeringens ekonomiska politik.

I dagsläget synes dock en bred opinion stå bakom uppfattningen att kraftfulla insatser är nödvändiga för att undvika mera varaktiga och djupgående balansrubbningar. Det är väsentligt att de åsikter av denna innebörd som talesmän i olika partier fört fram inte stannar vid en läpparnas bekännelse till tanken på åtstramning. Tilltron till partiernas och politikernas vilja och uppsåt förutsätter också att de dokumenterar sin beredvillighet till handling. Att med allehanda invändningar försöka gardera sig mot den kritik som de föreslagna åtgärderna kan utlösa eller att genom demonstrativt avvisande av vissa punkter i programmet undergräva den samlade effekten av detta är inte ägnat att inge respekt.

Den i propositionen föreslagna höjningen av den allmänna arbetsgivaravgiften är till sin karaktär generell. Formellt drabbar den alla företag lika, men reellt slår den hårdare mot vissa, särskilt då mot de arbetskraftsintensiva företagen. I den offentliga debatten har detta tagits till förevändning för förslag om att företag inom det s. k. allmänna stödområdet skulle befrias från arbetsgivaravgift eller åtminstone slippa den nu aktuella höjningen.

Vi tvivlar starkt på att ett generellt undantagande från arbetsgivaravgiften är den bästa metoden att stimulera till ny företagsamhet inom stödområdet. Även där finns nämligen ett betydande antal företag som utan större svårig-

het kan bära ökade avgifter. Inga vägande skäl talar t. ex. för att undanta de framgångsrika och vinstgivande skogs- och gruvföretagen från höjningen. Den allvarligaste invändningen gäller dock den praktiska tillämpningen — administrationen och kontrollen — av undantagsbestämmelserna. Det torde vara nära nog omöjligt att skapa en ordning som inte kan kringgå genom t. ex. rent administrativa och organisatoriska omdispositioner inom koncerner, mellan huvudkontor och filialkontor etc.

Rent allmänt gäller dock att åtskilliga företag i Norrlandslänen, inte minst de tämligen nyetablerade, dras med ekonomiska problem. Enligt vår mening finns det därför anledning att från statsmakternas sida ägna ökad uppmärksamhet åt den ekonomiska utvecklingen inom de företag som verkar inom stödområdet. Om det skulle visa sig att kostnadsökningarna, av vilka arbetsgivaravgiften dock bara utgör en delpost, allvarligt hotar företagens fortbestånd och expansionskraft, bör regeringen skyndsamt ingripa med åtgärder av selektiv art. Det kan ske t. ex. genom att reglerna för utbildningsstödet eller sysselsättningsstödet görs generösare. Insatser av sådan selektiv art ger, enligt vår bedömning, bättre sysselsättnings- och regionpolitisk effekt än mera generella åtgärder.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen i anslutning till behandlingen av proposition 1970: 156 om ändring i förordningen om allmän arbetsgivaravgift m. m. i skrivelse till Kungl. Maj:t dels som sin mening ger till kända vad som i motionen anförts beträffande behovet av skärpt uppmärksamhet på den ekonomiska utvecklingen i företag inom det allmänna stödområdet, dels ock hemställer om förberedelser för att, inom ramen för gällande regionalpolitiska stödverksamhet, kunna vidta sådana åtgärder som kan visa sig nödvändiga för att balansera de effekter som den höjda arbetsgivaravgiften kan komma att medföra inom ifrågavarande område.

Stockholm den 27 oktober 1970

Birger Nilsson (s)

i Östersund

Elvira Holmberg (s)

Sven Lindberg (s)

Karl-Erik Häll (s)

Roland Brännström (s)

Stig Olsson (s)

i Timrå
